

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ И ЊИХОВ ЗНАЧАЈ НА РАЗВОЈ УЧЕНИКА ПРВЕ ТРИЈАДЕ

Ваннаставне активности су посебан вид наставног процеса, веома битан за ученике. Циљ јесте упутити заинтересовану јавност на значај ваннаставних активности као и њихов утицај на развој ученика користећи их као ресурс.

Увод

У педагошкој литератури појам ваннаставна активност поистовјећује се са терминима слободна активност, ваншколска активност, ванразредна активност. Термин слободна активност именује сваку дјелатност коју ученик обавља мимо наставе, без обзира на облик дјелатности. Термини ваншколска и ванразредна активност именују рад ученика у саставу неке ученичке заједнице која ради на остварењу својих задатака у слободном времену. Како би се избјегле евентуалне нејасноће ових термина на семантичком плану, напомена у вези са дефинисањем и схваћањем термина ваннаставних активности у овом раду је била неопходна.

„Ваннаставна активност ученика је значајан вид дјелатности и претпоставка формирања свестрано развијене личности. Зато се и у наставним плановима и програмима основних и средњих школа указује на улогу ваннаставних активности у остварењу циљева и задатака васпитно-образовног рада.“ (Н. Филиповић, Ваннастава активност ученика, Свјетлост, Сарајево, 1980., стр.:19.)

У циљу јачања васпитно-образовне дјелатности школе, подстицања индивидуалних склоности и интересовања ученика, садржајног и цијелисходног коришћења слободног

времена, као и ради богаћења друштвеног живота и разоноде ученика, развијања и његовања другарства и пријетељства, школа је у обавези да реализује ваннаставне активности ученика.

Ваннаставне активности у школи обухватају активност ученика које доприносе испољавају, задовољавају и даљем развоју друштвености, индивидуалних склоности, способности и интересовања ученика.

Циљ ваннаставних активности је да у остваривању општег циља васпитања, допринесу формирању аутономне, стваралачке, радно слободне, критичке, одговорне и друштвено ангажоване особе.

Задаци ваннаставних активности су;

- 1) Изградња правилних односа према раду и учењу, производима људског рада и формирање радних навика.
- 2) Развој предузетничких компетенција.
- 3) Подстицање и развој самоиницијативе, самосталности и стваралаштва интелектуалне радозналости, истраживачких склоности и жеље за новим сазнањима у свим областима науке, културе, умјетности, спорта и друштвених наука.
- 4) Оспособљавање ученика за рационалну организацију, програмирање и планирање рада слободних активности и слободног времена.
- 5) Подстицање разноврсних позитивних интересовања и склоности ученика и њихово професионално усмјеравање.
- 6) Развијање еколошке свијести и активан однос према заштити и унапређењу животне средине.
- 7) Развијање љубави и поштовање према човјеку, његовање разумјевања за проблеме својих другова, развијање племенитих осјећања, пажње и бриге за млађе и за старе и немоћне особе.
- 8) Оспособљавање ученика за испуњавање слободног времена садржајима из области науке, технике, културе, умјетности, спорта- забавом, игром и разонодом.

Ваннаставне активности се организују као интересантне активности у оквиру одјељења и разреда или ван школе. На почетку школске године ученици се опредјељују за жељену ваннаставну активност према својим интересовањима и способностима.

Садржај ваннаставних активности

Када је у питању избор и распоред садржаја у ваннаставним активностима, они зависе од специфичности предмета за који су везани, узраста ученика, али и положаја школе у друштву, њезиног окружења, и, наравно, материјалних и кадровских услова. Свакако, садржај ваннаставних активности, највећим дијелом, се дефинише према интересима ученика.

Методика ваннаставних активности заузима посебно мјесто у систему методика јер у себи садржи науку и вјештину, теорију и праксу, те контакт са више наставних предмета.

Специфичност ваннаставних активности огледа се у чињеници што имају бројне предности у односу на учioniчки простор и концепту уобичајеног наставног часа. Ученици стичу знање у окружењу које више одговара њиховом развојном степену, као и концепт природног и спонтаног учења. Дакле, укључивање ученика у ваннаставне активности доприноси њиховом складном психофизичком развоју, као и реализацији редовних програмских садржаја.

Ваннаставне активности нису обвезни дио учениковог оптерећења, али се могу признати као испуњавање обвеза у школи, а планирају се школским курикулумом и годишњим планом и програмом (Млинаревић и Бруст Немет, 2012).

Млинаревић и Бруст Немет (2012) наводе како је за курикулум ваннаставних активности, изричито важно дугорочно планирање и предвиђање развоја:

1. „Промјена услова (околности) у којима дјелује школа, посебно оних које условљавају или онемогућавају рад ваннаставне активности у школи.
2. Идентификација кадрова унутар школе који могу и имају склоност за водитеље ваннаставних активности који су претходних година егзистирали и постигли велик интерес ученика и допринијели посебности и успјешности школе.
3. Идентификација субјеката изван школе (научне установе, културне установе, Агенција за васпитање и образовање и сл.) да би се остварила веза и унаприједио рад ваннаставних активности изван школе, тј. проширило сазнање и искуство ученика, а истовремено се побољшавала комуникација и интеракција с другим субјектима ван школе.
4. Анализа мјера планираног развоја, промјена у вези с нормама, предвиђање посљедица у даљњем школовању које могу произвести промјене активности унутар курикулума.
5. Испитивање интереса и очекивања ученика и родитеља, али и учитеља будућих могућих водитеља ваннаставних активности како би се ускладиле потребе, настојања с плановима дугорочног развоја“ (Млинаревић и Бруст Немет, 2012, стр. 134).

Услови за провођење ваннаставних активности у школама се мијењају из године у годину те им је потребна стална реконструкција, програмски садржаји ваннаставних активности требају се прилагодити условима рада одређене школе (Пејић Папак и Видулин, 2016).

„Ваннаставне активности уврштене су међу остале облике непосредног васпитно-образовног рада, а проводе се један час у седмици, 56 часова током школске године (Пејић Папак и Видулин, 2016, стр. 99).

Примјер ваннаставне активности из физичког и здравственог васпитања

Разредна настава ученици од 1 до 3 разреда.

- **Циљ:** Укључивање што већег броја дјеце у ваннаставне активности у сврху задовољавања потреба за физичком активношћу. Плесно корективне радионице – развој друштвеног плеса кроз јачање ваннаставног садржаја.
- **Образложење;** Задовољити оне интересе ученика у подручју друштвеног плеса. Посветити пажњу талентованим ученицима да развију своје способности до објективно могућих граница, стицање основних и напредних знања и вјештина из друштвеног плеса. Развојем активности и савладавањем програма ученик постаје један од потенцијалних играча и такмичара у спортском плесном клубу.
- **Очекиван исход:** Познавање плесног програма, самостално извођење и рад у пару или формацији као дио екипе. Праћење властитог напретка кроз часове као и школска такмичења.

Начин реализације

- Ваннаставна активност- плес – друштвени плес.
- Учесници: наставници/учитељи и ученици.
- Начин учења: синтетичким и аналитичким методама учења, метода подучавања, усменог излагања, демонстрације, постављања и рјешавања моторичких вјежбања.
- Трајање : једна школска година- 56 часова (једном седмично).

Потребни ресурси

- Адекватна сала за рад, озвучење, плесна музика.

Начин праћења и провјере исхода:

- Кроз наступе за школске приредбе и школска такмичења

Закључак;

Ваннаставне активности које се реализују у школама, имају важно мјесто у васпитању и образовању дјеце. Њихова улога је да сваком дјетету пружи прилику да открију и развију своја интересовања, сарађују са другима на различитим активностима и пројектима и стекну нова знања и вјештине. Ваннаставне активности потичу когнитивни, социјални и емоционални развој дјеце и позитивно утичу на њихова постигнућа у наставном процесу.

На темељу властитог искуства, али и разговора са наставницима/учитељима у школама у којима је проведено истраживање, побројане особине ученици, након што их стекну, континуирано развијају, те подстичу млађе чланове у групи да чине исто. Активности које укључују висок степен одговорности дијелују на ученике на начин да их повезују, те надопуњују њихове способности. Ваннаставне активности требају пружити прилику ученицима да препороче властито понашање које је идентификовано од стране наставника (учитеља, да ревитализирају свијест о школи и обавезама, а све то уз напор наставника/учитеља, те да се „приближе“ школским обавезама кроз активности у ваннаставним програмима.

Tags

Aktivnosti sa učenicima

Collections

Inspiriraj druge

Autorski tekstovi